

An aerial photograph of a city street, likely in Amsterdam, showing a cable car (gondola) suspended from cables. The cable car is carrying several people and is positioned over a canal. The surrounding area includes modern buildings, a street with cars, and a park area with trees. The overall scene is viewed from a high angle, looking down at the city.

wrij

ZATERDAG 1 JUNI 2019

10

Interview

Ex-militair Sander
Aarts leefde als
James Bond

16

Reizen

Spannende
wandeling in
donkere Harz

40

Hoogwerkers

***Deze stoere
mannen bekijken
wereld van boven***

34 ***Zo maak je op
latere leeftijd
nieuwe vrienden***

Liever de lucht in!

Je moet het maar durven: de ramen lappen van een wolkenkrabber, bovenop een windmolen staan of op bijna honderd meter boven de grond duizenden kilo's wegende objecten verplaatsen. Het uitzicht is vaak spectaculair, maar werken op hoogte is niet voor iedereen weggelegd. „Je moet niet bang zijn om te vallen!”

Door Hortence Chen

Er kan niets misgaan. Echt niet. We kunnen niet vallen. Althans, volgens glazenwasser Arthur van de Velde (32) is de kans dat we naar beneden storten heel klein. We herhalen de woorden als een soort mantra in ons hoofd en vertrouwen op de deskundigheid en geruststellende woorden van de Spijkenisser. „Het is bij mij nog nooit fout gegaan.”

Nadat we ons met hulp van de ramenlapper in ons veiligheidsharnas hebben gehesen, klimmen we met klamme handen bij Van de Velde in het 'bakkie'. De gondel, zoals het bakkie eigenlijk heet, zit zowel aan de linker- als rechterkant goed vast aan de gevelinstallatie met twee kabels. Dan zijn er ook nog valkabels en borglijnen en met ons harnas zitten we vast aan het bakkie. En aan de valkabels en borglijnen niet te vergeten. Ons harnas zit bovendien vast aan de bak waarin we staan.

We staan op het dak van de New Orleans in Rotterdam, met een hoogte van 158 meter de hoogste woontoren van ons land. Van de Velde zeemt hier al vier jaar elke maand de ramen van alle 44 verdiepingen. Wij moeten toch even slikken wanneer de glazenwasser de gondel met een paar knoppen over de dakrand laat zakken. Niet naar beneden kijken!

De krappe gondel schommelt tijdens het zakken langzaam van links naar rechts. We worden een klein beetje misselijk, maar de glazenwasser heeft nergens last van en pakt zijn spons en wisser erbij. Er moet immers gezeemd worden.

Hij kreeg het vak met de paplepel ingegoten. „Ik heb het van mijn vader Ronald (62) geleerd die jaren-

Glazenwassers Arthur van de Velde (r.) en zijn vader aan het werk op de 158 meter hoge woontoren New Orleans in Rotterdam. FOTO ERAN OPPENHEIMER

‘Dat uitzicht heb ik nu wel gezien’

Niet zonder gevaar

Volgens het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is er sprake van werken op hoogte wanneer de werkplek zich op een hoogte van 2,50 meter of meer bevindt.

In Nederland werken elk jaar zo'n 21 miljoen mensen ruim 1,2 miljard uur op ladders, trappen, steigers, daken, balkons en platforms. Niet zonder gevaar: de laatste cijfers uit de database van de RIVM laten zien dat werken op hoogte jaarlijks tot ruim 500 (ernstige) ongevallen leidt.

De kans op een ernstig ongeval blijkt het hoogst bij werken op een dak. Deze ongelukken leiden per jaar tot gemiddeld 10 doden, 22 slachtoffers met permanent letsel, 75 met herstelbaar letsel en 46 met onbekend letsel.

De meest voorkomende oorzaak van een ongeval van hoogte is het maken van een misstap of een verkeerde/ondoordachte beweging. Bij vallen van ladders is dat bij 33 procent van de ongevallen de belangrijkste oorzaak. Bij vallen van een steiger 39 procent, voor vallen van een dak 29 procent en voor vallen van een stilstaand voertuig zelfs 61 procent.

Torenkraanmachinist Jeroen Dekker in zijn 'kantoor' hoog boven Amsterdam. FOTO ERAN OPPENHEIMER

lang heeft gewerkt als schoonmaker en ramenlapper. Hij heeft het weer van mijn opa geleerd”, vertelt de 32-jarige Spijkenisser. „Van kleins af aan hielp ik mijn vader al mee met schoonmaakklusjes. Rond mijn vijftiende begon ik als glazenwasser.”

Van de Velde heeft een ict-opleiding gedaan, maar ontdekte al vrij snel dat hij daar niet gelukkig van werd. „Het idee dat ik dan hele dagen binnen moest werken, vond ik maar niets. Laat mij maar lekker buiten bezig zijn.” Een opleiding tot glazenwasser waarbij hij van alles leerde over onder andere veiligheid en het gebruik van ladder en steigers volgde.

Sinds 2015 werkt Van de Velde bij schoonmaak- en glazenwassersbedrijf ACW en wast hij de ramen van wolkenkrabbers in de Kop van Zuid in Rotterdam. De eerste keer dat hij de hoogte in ging vond hij spannend, maar niet eng. „De kans dat het fout gaat, is klein. Zolang je er maar voor zorgt dat je veilig te werk gaat en weet wat je doet”, klinkt het nuchter.

„Bovendien is er altijd iemand bij je, volgens de regels mag je nooit in je eentje het bakkie in.”

Van de Velde en zijn collega's gaan niet aan het werk als het harder waait dan windkracht 6. Sterker nog: ze mógen dan niet aan het werk. Te gevaarlijk.

De schoonmaker kent woontoren New Orleans door en door, want behalve het schoonhouden van de ruiten, doet hij onder andere ook de gevelinspectie. En ook de meeste bewoners kent hij inmiddels.

Van de Velde geeft toe dat het heus niet altijd leuk is om op grote hoogte te werken. Een paar jaar geleden hebben hij en een collega op de 4e verdieping urenlang vastgezetten vanwege een storing. „We

‘Plassen doe ik gewoon in een flesje’

hadden de pech dat we twee meter boven een balkon hingen en dus niet makkelijk het bakkie uit konden. Er zat niets anders op dan wachten op de monteurs.”

Wanneer het even niet meer waait durven wij eindelijk een beetje van uitzicht te genieten. Van de Velde is er al aan gewend. „Mooi hoor, maar ik heb het nou wel gezien”, zegt hij eerlijk.

Voor torenkraanmachinist Jeroen Dekker (38) uit het Noord-Hollandse Grootebroek is het wat uitzicht betreft elke dag feest. Zijn 'kantoor' bevindt zich vandaag op grote hoogte in Amsterdam waar gebouwd wordt aan een nieuw appartementencomplex aan de overs van het IJ.

Op de bouwplaats staan drie torenkranen: een van zeventig meter hoog, een ander van ongeveer 82 meter en de hoogste van 94 meter. Die laatste is vandaag voor Dekker, die met zijn collega's de balkons van de appartementen gaat plaatsen.

Voordat we bij de machinist een kijkje mogen

nemen, moeten we veiligheidsschoenen aan en een bouwhelm op. Het blijkt nog niet zo gemakkelijk om de cabine in te komen: we moeten een paar ladders op voordat we in een liftje kunnen die ons naar 85 meter hoogte brengt. Daar klimmen we nog een meter of tien naar de cabine via een steile ladder.

Die is klein, slechts een paar vierkante meter groot, maar Dekker heeft niets te klagen. „Ik zit altijd droog en ik heb het nooit koud. Ik heb hier vaak ook nog een koffiezetapparaatje of zelfs een tv. Nadeel is dat er geen wc in de buurt is. Als je écht nodig moet plassen, doe je dat gewoon in een flesje.”

Vanuit de cabine heeft Dekker zicht op alle 120 bouwvakkers die op het terrein lopen. Met Ray en Leo, de machinisten van de andere kranen, heeft hij contact via de portofoon. „Ik hang rechts van jou. Meld het even aan mij als je gaat zwenken”, klinkt het.

Ook met de rigger, de persoon die vanaf de grond

de machinist vertelt wat hij moet doen, heeft Dekker continu contact. „Zakken, zakken, zakken. Naar rechts. Wachten.” Dekker volgt alle aanwijzingen op in opperste concentratie. Dat moet ook wel, want het is precisiewerk en er mag niets fout gaan. De balkons die aan Dekkers kraan hangen, wegen zo'n 4000 kilo.

Dekker, voormalig timmerman, is sinds 2006 torenkraanmachinist. Een baan die niet voor iedereen is weggelegd, denkt hij. „Allereerst moet je beslist geen hoogtevrees hebben. En het is belangrijk dat je technisch inzicht hebt en feeling met machines.”

Het is een vak apart, vindt Dekker. „Goede communicatie met collega's is heel belangrijk. Anders kunnen er grote ongelukken gebeuren.”

Dat het ernstig mis kan gaan bleek vorige week, toen in Den Haag een 24-jarige kraanmachinist verongelukte. Het liftje waarin hij stond, stortte naar beneden.

Hij is desondanks trots op zijn beroep. „Niet iedereen kan zeggen dat hij zo'n mooi uitzicht heeft vanuit zijn kantoor”, glundert hij, terwijl hij wijst naar de stad onder hem. „Het Centraal Station, de cruise-terminal inclusief mooi schip... En in de verte zie ik zelfs Utrecht liggen.”

Dekker: „Ze zeggen vaak dat de uitvoerder de hoogste functie heeft op de bouwplaats. Maar ik vind

Bovenop een windmolen is monteur Marcel van Essen helemaal in zijn element. FOTO MARCEL VAN ESSEN

dat ik die heb, letterlijk en figuurlijk!”

Ook Marcel van Essen (36) uit Hulst vindt werken op grote hoogte het leukste wat er is. „Je komt op plekken waar niemand komt en je kunt genieten van uitzichten die niemand anders heeft. Het geeft mij bovendien een groot gevoel van vrijheid.”

Hij is al elf jaar windmolenmonteur en van huis uit opgeleid als elektricien. De hoogste molen waar hij bovenop heeft gestaan om onderhoud te plegen of te inspecteren, was 136 meter hoog. Van Essen: „Dan gaat ook mijn rikketik wel heel hard tekeer hoor.”

De nieuwste windmolens hebben van binnen een smalle lift, maar er zijn genoeg molens die Van Essen via de buitenkant moet beklimmen met een hoogwerker, stalen kabels en een platform of simpelweg via touwen. „Maar in alle gevallen ben je aangeliind tijdens de klim en wanneer je op het dak staat.”

Van Essens eerste keer zo hoog in een windmolen was in 2008. „De hoogte vond ik niet eens zo'n probleem. Ik vond het vooral lastig om met mijn lengte van 2 meter 5 op het dak uit een klein luikje te krui- pen”, herinnert hij zich.

De windmolenmonteur is verplicht om onder andere een helm, hoge werkschoenen, handschoenen, een veiligheidsbril te dragen. En net als glazenwasser Van de Velde en torenkraanmachinist Dekker mag hij niet naar boven als het harder waait dan windkracht 6 of als het onweert. Toch is volgens de hem zijn werk minder gevaarlijk dan velen denken.

„Als je de juiste opleiding hebt en alle procedures volgt, kan er niets fout gaan. Zoals bij alles geldt: weet wat je doet en gebruik je gezond verstand.” ●

‘Het geeft mij een groot gevoel van vrijheid’